

THIS SPECIAL EDITION IS
DEDICATED TO EVERY
ONE OF MY AMAZING
GREEK READERS!

LOVE + RESPECT,

Rain

ROBIN SHARMA

διόπτρα

Στο γιο μου, Κόλμπι,
που μου θυμίζει καθημερινά
όλα τα καλά πράγματα
που υπάρχουν στον κόσμο.
Ας είσαι ευλογημένος.

«Η ζωή δεν είναι για μένα ένα κερί
που φωτίζει για μια στιγμή κι έπειτα σβήνει.
Είναι μάλλον ένα είδος αναμμένου δαυλού,
ενός ολόλαμπρου δαυλού που μου πέφτει
να κρατήσω για όσο χρόνο μου δοθεί,
και που θέλω να τον κάνω να λάμψει όσο
το δυνατόν πιο φωτεινά προτού
κι εγώ με τη σειρά μου τον παραδώσω
στις μελλοντικές γενιές».

George Bernard Shaw

Ευχαριστίες

Το βιβλίο *Ο μοναχός που πούλησε τη Ferrari του* ήταν μια πολύ ιδιαίτερη ιδέα η οποία υλοποιήθηκε χάρη στις προσπάθειες κάποιων πολύ ιδιαίτερων ανθρώπων. Είμαι βαθιά ευγνώμων σε ολόκληρη την καταπληκτική εκδοτική μας ομάδα και σε όλους εκείνους που, με ενθουσιασμό και ενέργεια, μεταμόρφωσαν το όραμά μου για αυτό το βιβλίο σε πραγματικότητα· κυρίως, στην οικογένειά μου από το Sharma Leadership International. Η αφοσίωσή σας και η αίσθηση της αποστολής που έχετε, με εμπνέουν και με συγκινούν.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα:

- τους χιλιάδες αναγνώστες του πρώτου μου βιβλίου, *Mega Living*, οι οποίοι είχαν την καλοσύνη να αφιερώσουν ένα μέρος από το χρόνο τους για να μου γράψουν και να μοιραστούν μαζί μου τις θετικές εμπειρίες επιτυχίας που είχαν ή να παρακολουθήσουν τα σεμινάριά μου. Σας ευχαριστώ για την απεριόριστη υποστήριξη και αγάπη σας. Είστε ο λόγος για τον οποίο κάνω ό,τι κάνω
- την Karen Petherick, για τις ακούραστες προσπάθειές σου να ενθαρρύνεις και να βοηθήσεις την υλοποίηση αυτού του σχεδίου
- τον παιδικό μου φίλο John Samson, για τις οξυδερκείς παρατηρήσεις σου στα πρώτα σχεδιάσματα του βιβλίου, και στους Mark Klar και Tammy και Shareef Isa, για την εξαιρετική κριτική σας στο χειρόγραφο
- την Ursula Kaczmarczyk από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, για την ενθάρρυνση και την υποστήριξή σου

- την Kathi Dunn, για τον υπέροχο σχεδιασμό του εξωφύλλου. Νόμιζα πως τίποτα δεν θα μπορούσε να ξεπεράσει τις προηγούμενες δουλειές σου. Έκανα λάθος
- τους Mark Victor Hansen, Rick Frishman, Ken Vegotsky, Bill Oulton, και βέβαια, τους Satya Paul και Krishna Sharma
- περισσότερο απ' όλους, όμως, τους υπέροχους γονείς μου Shiv και Shashi Sharma, που στάθηκαν στο πλευρό μου και με καθοδήγησαν από την πρώτη ημέρα της ζωής μου· τον αφοσιωμένο και σοφό αδελφό μου Sanjay Sharma, M.D. και την εξαιρετική σύζυγό του, τη Susan· στην κόρη μου Bianca, για την παρουσία σου στο πλευρό μου· και την Alka, σύζυγό μου και καλύτερή μου φίλη. Είστε όλοι σας το φως που μου δείχνει το δρόμο.
- τους Iris Typholme, Claude Primeau, Judy Brunsek, Carol Bonnett, Tom Best, Michaela Cornell και όλα τα υπόλοιπα μέλη της εξαιρετικής ομάδας των HarperCollins, για όλη σας την ενέργεια, τον ενθουσιασμό και την πίστη σας σε αυτό το βιβλίο. Ιδιαίτερες ευχαριστίες μέσα από την καρδιά μου στον Ed Carson, Πρόεδρο της HarperCollins, που διέκρινε αμέσως τις δυνατότητες αυτού του βιβλίου, πίστεψε σε μένα και έκανε να συμβούν πολλά θετικά πράγματα. Εκτιμώ βαθύτατα τις συμβουλές σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Το Κάλεσμα Σε Ένα Νέο Ξύπνημα

Κατέρρευσε στο κέντρο μιας ασφυκτικά γεμάτης αίθουσας δικαστηρίου. Ήταν ένας από τους πιο διακεκριμένους δικηγόρους ολόκληρης της χώρας. Ήταν ένας άντρας εξίσου γνωστός για τα ιταλικά κοστούμια των τριών χιλιάδων δολαρίων που έντυναν το καλοθρεμμένο κορμί του, όσο και για την αξιοσημείωτα μακριά σειρά από δικαστικές νίκες. Στεκόμουν εκεί, έχοντας παραλύσει από το σοκ που μου είχε προκαλέσει η σκηνή που μόλις είχε εκτυλιχτεί μπροστά στα μάτια μου. Ο μεγάλος Τζούλιαν Μαντλ είχε μεταμορφωθεί μέσα σε μια στιγμή σε ένα δυστυχημένο ανθρωπάκι, που σφάδαζε στο έδαφος σαν αβοήθητο παιδί, τρέμοντας, ιδροκοπώντας και σπαρταρώντας σαν μανιακός.

Από εκείνο το σημείο κι έπειτα, τα πάντα έμοιαζαν να κινούνται σε αργή κίνηση. «Θεέ μου, ο Τζούλιαν έχει πρόβλημα!» ούρλιαξε η βοηθός του, προσφέροντάς μας, μέσα στη συγκινησιακή της έξαρση, μια περιττή μαρτυρία αυτού που όλοι μας μπορούσαμε να δούμε. Η πρόεδρος του δικαστηρίου κοίταξε πανικόβλητη και ψιθύρισε βιαστικά κάτι στο ιδιαίτερο τηλέφωνό της, αυτό που βρισκόταν δίπλα της για περίπτωση ανάγκης. Όσο για μένα, δεν μπορούσα να κάνω τίποτα άλλο παρά να στέκω εκεί ακίνητος, μπερδεμένος και παραζαλισμένος. Σε παρακαλώ μην πεθάνεις, γερο-ανόητε. Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να ανοίξεις πανιά. Δεν σου αξίζει να πεθάνεις έτσι.

Ο δικαστικός κλητήρας, που πριν από λίγα λεπτά έστεκε ακίνητος σαν βαλασσωμένος, ανέλαβε επιτέλους δράση και άρχισε να κάνει τεχνητή αναπνοή στον πεσμένο ήρωα της δικηγορίας.

Η βοηθός του έσκυβε από πάνω του, με τα μακριά ξανθά μαλλιά της να χαϊδεύουν το μπλάβο του πρόσωπο, ψιθυρίζοντάς του καθησυχαστικά λόγια, λόγια που εκείνος δεν ήταν προφανώς σε θέση να ακούσει.

Γνώριζα τον Τζούλιαν εδώ και δεκαεπτά χρόνια. Συναντηθήκαμε για πρώτη φορά όταν ήμουν ακόμη νεαρός απόφοιτος της νομικής και με προσέλαβε ένας από τους συνεργάτες του σαν ασκούμενο για το καλοκαίρι. Εκείνη την εποχή, ο Τζούλιαν τα είχε όλα. Ήταν ένας λαμπερός, όμορφος και ατρόμητος δικηγόρος που ονειρευόταν μεγαλεία. Ήταν το νέο αστέρι της δικηγορικής φήρμας, ο θαυματοποιός που περίμενε την κατάλληλη στιγμή για να αναδειχτεί. Τον θυμάμαι ακόμη να βαδίζει πάνω-κάτω δίπλα στο ηγεμονικό γωνιακό του γραφείο ένα βράδυ που είχα μείνει κι εγώ να εργαστώ ως αργά. Είχα ρίξει τότε μια κλεφτή ματιά στο ρητό που ήταν τοποθετημένο μέσα σε κορνίζα, πάνω στο βαρύ δρύινο γραφείο του. Ήταν του Ουίνστον Τσόρτσιλ και μαρτυρούσε πολλά για το τι είδους άνθρωπος ήταν ο Τζούλιαν:

Είμαι απόλυτα βέβαιος πως σήμερα ορίζουμε το πεπρωμένο μας, πως το καθήκον που έχουμε μπροστά μας δεν υπερβαίνει τις δυνάμεις μας, πως οι πόνοι και οι μόχθοι που αυτό απαιτεί δεν είναι υπεράνω της αντοχής μας. Και για όσο διάστημα θα διατηρούμε την πίστη στον ίδιο μας το σκοπό και μια ασίγαστη θέληση να τον πετύχουμε, η νίκη δεν θα αποστρέψει το πρόσωπό της.

Και ο Τζούλιαν επίσης ήξερε τι ήθελε και πώς να το πετύχει. Είχε επιμονή και αντοχή κι ήταν πρόθυμος να εργάζεται δεκαοκτώ ώρες τη μέρα προκειμένου να κατακτήσει την επιτυχία για

την οποία πίστευε πως ήταν γεννημένος. Είχα ακούσει διάφορες φήμες, πως ο παππούς του ήταν ένας διαπρεπής γεροϋσιαστής και ο πατέρας του ένας από τους πιο αξιοσέβαστους δικαστές των Ομοσπονδιακών Δικαστηρίων. Ήταν φανερό πως προερχόταν από οικογένεια με πολύ χρήμα και πως τεράστιες προσδοκίες βάραιναν τους ντυμένους με Αρμάνι ώμους του. Οφείλω όμως να παραδεχτώ ότι, παρ' όλα αυτά, ο Τζούλιαν χάραζε τη δική του πορεία. Ήταν αποφασισμένος να κάνει τα πάντα με τον δικό του τρόπο και του άρεσε υπερβολικά να το επιδεικνύει αυτό με κάθε ευκαιρία.

Οι γεμάτες θεατρικότητα και συχνά σκληρές ή προσβλητικές για τους αντιπάλους του αγορεύσεις του στις δικαστικές αίθουσες τον έκαναν συχνά πρωτοσέλιδο στις σκανδαλοθηρικές εφημερίδες. Οι πλούσιοι και διάσημοι συνέρρεαν στο γραφείο του, όταν χρειάζονταν δικηγόρο με στρατηγική σκέψη και επιθετική και δυναμική ρητορική για την υπεράσπισή τους. Αλλά και οι ακρότητες της προσωπικής του ζωής ήταν εξίσου γνωστές. Οι μεταμεσονύκτιες επισκέψεις στα ακριβότερα εστιατόρια της πόλης με νεαρά σέξι μοντέλα κρεμασμένα στο μπράτσο του και οι απερίσκεπτες κραιπάλες συντροφιά με τη θορυβώδη παρέα του από μεσίτες και χρηματιστές, που ο ίδιος ονόμαζε «η ακόλαστη παλιοπαρέα», κατέληξαν να γίνουν ένα είδος θρύλου στο γραφείο.

Ακόμη δεν έχω καταλάβει τι ήταν αυτό που τον έκανε να επιλέξει εμένα για βοηθό του στην πολύκροτη υπόθεση δολοφονίας που είχε αναλάβει, το πρώτο μου εκείνο καλοκαίρι. Αν και ήμουν απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Χάρβαρντ, της σχολής που είχε υπάρξει και δικό του λίκνο, σίγουρα δεν ήμουν το λαμπρότερο αστέρι ανάμεσα στους ασκούμενους του δικηγορικού μας γραφείου. Κι ούτε κυλούσε «γαλάζιο αίμα» στις φλέβες κάποιου από το γενεαλογικό μου δέντρο. Ο πατέρας μου πέρασε σχεδόν όλη του τη ζωή ως φρουρός ασφαλείας σε μια τοπική τράπεζα, μετά από μια σύντομη θητεία στους πεζοναύτες. Η μητέρα μου μεγάλωσε απλά και φτωχικά στο Μπρονξ.

Κι όμως, εκείνος επέλεξε εμένα ανάμεσα σε όλους τους άλλους συναδέλφους μου που τον πολιορκούσαν σιωπηλά, ελπίζοντας

πως θα αξιώνονταν το προνόμιο να είναι αυτοί οι βοηθοί του στην περίφημη υπόθεση που έμεινε γνωστή ως «Η Μητέρα όλων των Δικών». Είχε πει τότε πως του άρεσε η «ακόρεστη δίψα» μου. Νικήσαμε, ασφαλώς, και ο διευθυντής μιας μεγάλης πολυεθνικής επιχείρησης, που είχε κατηγορηθεί για τον βίαιο φόνο της συζύγου του, ήταν τώρα ένας ελεύθερος άνθρωπος· τουλάχιστον όσο ελεύθερος του επέτρεπε η ένοχη συνείδησή του να είναι.

Έτσι, εκείνο το καλοκαίρι είχα την καλύτερη πρακτική εκπαίδευση στο επάγγελμα που ήθελα να ακολουθήσω. Ήταν κάτι πολύ περισσότερο από ένα απλό μάθημα για το πώς μπορείς να εγείρεις μια βάσιμη αμφιβολία όταν, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει απολύτως καμία αμφιβολία· αυτό είναι κάτι που θα μπορούσε να κάνει κάθε ικανός δικηγόρος άξιος της αμοιβής του. Ήταν, κυρίως, ένα μάθημα πάνω στην ψυχολογία της νίκης και μια σπάνια ευκαιρία να παρακολουθήσω από κοντά έναν ειδήμονα την ώρα της δράσης. Κι εγώ ρούφηξα το μάθημά μου σαν σφουγγάρι.

Μετά από πρόταση του Τζούλιαν, παρέμεινα στη φίρμα ως συνεργάτης και μια φίλια σταθερή στο χρόνο αναπτύχθηκε γρήγορα ανάμεσα σ' εκείνον και σ' εμένα. Θα παραδεχτώ πως δεν ήταν ο πιο βολικός δικηγόρος για να συνεργαστεί κανείς. Το να είμαι βοηθός του ήταν συχνά μια δοκιμασία αντοχής στην απογοήτευση και το άγχος και δεν ήταν λίγες οι φορές που καταλήγαμε, αργά το βράδυ, σε άσχημους καβγάδες. Ή θα περνούσε το δικό του ή εγώ θα έπαιρνα πόδι. Έπρεπε πάντοτε να έχει αυτός δίκιο. Κι όμως, πίσω από αυτή την κακότεροη συμπεριφορά κρυβόταν ένας άνθρωπος που νοιαζόταν πραγματικά για τους άλλους.

Ανεξάρτητα από το πόσο πολλή δουλειά είχε, δεν ξεχνούσε ποτέ να ρωτήσει για την Τζένη, τη γυναίκα που ακόμη αποκαλώ «το κορίτσι μου» κι ας παντρευτήκαμε πριν ακόμα γραφτώ στη νομική. Μαθαίνοντας κάποτε από έναν άλλο ασκούμενο πως ήμουν πολύ στριμωγμένος οικονομικά, ο Τζούλιαν κανόνισε να πάρω μια γενναϊόδωρη υποτροφία. Ναι, σίγουρα μπορούσε να έρχεται σε σύγκρουση και να παίζει άγριο παιχνίδι με τους καλύτερους φίλους του, όμως ποτέ του δεν τους παραμέλησε.

Το πραγματικό πρόβλημα ήταν πως ο Τζούλιαν είχε εμμονή με τη δουλειά του.

Στην αρχή, τα πρώτα λίγα χρόνια, δικαιολογούσε τις ατελείωτες ώρες που αφιέρωνε στη δουλειά του λέγοντας πως το έκανε «για το καλό της εταιρείας» και πως σχεδίαζε να πάρει ένα μήνα άδεια και να πάει στα νησιά Κέιμαν, στην Καραϊβική, «οπωσδήποτε τον επόμενο χειμώνα». Όσο όμως ο καιρός περνούσε, η φήμη του Τζούλιαν για τη λαμπρή του δικηγορική ικανότητα άρχισε να διαδίδεται και ο φόρτος εργασίας ολοένα και αυξανόταν. Οι υποθέσεις γίνονταν όλο και περισσότερες, όλο και σημαντικότερες και ο Τζούλιαν, μη θέλοντας ποτέ να αφήσει να του ξεφύγει μια καλή πρόκληση, συνέχιζε να πιέζει τον εαυτό του στη δουλειά όλο και πιο σκληρά. Στις σπάνιες στιγμές ηρεμίας, ομολογούσε πως δεν μπορούσε πλέον να κοιμηθεί για περισσότερο από δυο ώρες χωρίς να πεταχτεί αναστατωμένος από το κρεβάτι, νιώθοντας ενοχές επειδή δεν ήταν σκυμμένος πάνω από κάποιο φάκελο. Πολύ σύντομα, είδα ξεκάθαρα πως ο Τζούλιαν αναλωνόταν από την ακόρεστη πείνα του για περισσότερα, συνεχώς για περισσότερα: περισσότερο γόητρο, περισσότερη δόξα και περισσότερο χρήμα.

Όπως ήταν αναμενόμενο, ο Τζούλιαν γνώρισε τεράστια επιτυχία. Είχε κατορθώσει να αποκτήσει όλα όσα θα μπορούσε ποτέ να επιθυμήσει ένας συνηθισμένος άνθρωπος: μια λαμπρή επαγγελματική φήμη μαζί με ένα επταψήφιο ετήσιο εισόδημα, ένα αρχοντικό σπίτι στη συνοικία των διασήμων, ιδιωτικό τζετ, ένα ιδιόκτητο νησάκι σε κάποια τροπική θάλασσα για να περνά τα καλοκαίρια του, και το πιο αγαπημένο του απόκτημα, μια λαμπερή κόκκινη Ferrari παρκαρισμένη στη μέση του τεράστιου γκαράζ του.

Κι όμως, εγώ ήξερα πως τα πράγματα δεν ήταν τόσο ειδυλιακά όσο έδειχναν επιφανειακά. Κι αν ήμουν εγώ αυτός που παρατήρησε τα σημάδια του επικείμενου ολέθρου, αυτό δεν συνέβη επειδή ήμουν πιο έξυπνος από τους υπόλοιπους, απλώς ήμουν αυτός που περνούσε πολύ περισσότερο χρόνο μαζί με τον Τζούλιαν. Ήμασταν πάντοτε μαζί επειδή είχαμε συνεχώς δουλειά να κάνουμε. Οι ρυθμοί μας δεν επιβραδύνονταν ποτέ. Πάντοτε

υπήρχε μια καινούρια πολύκροτη υπόθεση στον ορίζοντα που ήταν σημαντικότερη από την προηγούμενη. Και όση προετοιμασία και αν κάναμε, δεν ήταν ποτέ αρκετή για τον Τζούλιαν. Τι θα κάναμε αν ο δικαστής κάνει αυτή την ερώτηση ή την άλλη, για κακή μας τύχη; Τι θα γινόταν αν δεν τα είχαμε ερευνήσει και προβλέψει όλα, μα όλα; Αν τον αιφνιδιάζαν με μια ερώτηση στη μέση μιας κατάμεστης αίθουσας δικαστηρίου, κάνοντάς τον να μοιάζει με ελάφι τυφλωμένο από τα φώτα ενός αυτοκινήτου;

Κι έτσι, ωθούσαμε τους εαυτούς μας ως τα όρια της αντοχής μας, κι εγώ απορροφήθηκα μαζί του σε έναν μικρόκοσμο που περιστρεφόταν αποκλειστικά γύρω από τη δουλειά. Και να 'μαστε κι οι δυο μας, σκλάβοι του ρολογιού, να μοχθούμε χωρίς να σηκώνουμε κεφάλι, στον εξηκοστό τέταρτο όροφο ενός τεράστιου κτιρίου κατασκευασμένου από ατσάλι και γυαλί, την ώρα που οι περισσότεροι συντεοί άνθρωποι βρίσκονταν στα σπίτια τους με τις οικογένειές τους. Κι όμως, εμείς νομίζαμε πως είχαμε πιάσει τον ταύρο από τα κέρατα, τυφλωμένοι από μια απατηλή αντίληψη για την επιτυχία.

Όσο περισσότερο χρόνο περνούσα κοντά στον Τζούλιαν, τόσο πιο καθαρά έβλεπα πως οδηγούσε μόνος του τον εαυτό του στο χείλος του γκρεμού και της αβύσσου. Ήταν σαν να είχε μέσα του μια βαθύτερη επιθυμία θανάτου. Τίποτα δεν μπορούσε ποτέ να τον ικανοποιήσει. Κι όπως ήταν επόμενο, ο γάμος του ναυάγησε, με τον πατέρα του δεν αντάλλασαν πια ούτε κουβέντα και, παρόλο που είχε όσα υλικά αγαθά θα μπορούσε ποτέ να λαχταρήσει ένας άνθρωπος, δεν είχε ακόμη βρει αυτό που αληθινά αναζητούσε στη ζωή του. Κι όλα αυτά ήταν φανερά σε επίπεδο συναισθηματικό, σωματικό αλλά και πνευματικό.

Στα πενήντα τρία του χρόνια, ο Τζούλιαν έδειχνε σαν να είχε περάσει τα εβδομήντα. Το πρόσωπό του ήταν ένας ωκεανός από ρυτίδες, ένας όχι και τόσο ανώδυνος φόρος στην αδυσώπητη τακτική που ακολουθούσε, «δεν παίρνουμε ποτέ αιχμαλώτους, αλλά εκτελούμε επιτόπου», και στην τρομακτική πίεση της εκτός ορίων ζωής που είχε επιλέξει να ζει. Τα μεταμεσονύκτια δείπνα σε

ακριβά γαλλικά εστιατόρια, με τα χοντρά κουβανέζικα πούρα να ανάβουν το ένα ύστερα από το άλλο και τα ποτήρια με το κονιάκ να καταφτάνουν ασταμάτητα, τον είχαν καταντήσει υπέρβαρο. Παραπονιόταν διαρκώς πως ήταν άρρωστος και κουρασμένος και πως είχε πια κουραστεί να νιώθει άρρωστος και κουρασμένος. Είχε χάσει την παλιά του αίσθηση του χιούμορ και σπάνια γελοούσε πια. Η αλλοτινή ενθουσιώδης φύση του Τζούλιαν είχε αντικατασταθεί από μια θανατερή κατήφεια. Η προσωπική μου άποψη είναι πως η ζωή του είχε πια χάσει κάθε σκοπό.

Ίσως το πιο θλιβερό από όλα ήταν πως δεν μπορούσε πια να συγκεντρωθεί μέσα στο δικαστήριο. Εκεί που άλλοτε αποστόμωνε και θάμπωνε όλους τους παρευρισκομένους με ένα εντυπωσιακό, εύγλωττο και καταλυτικό επιχείρημα, τώρα είχε αρχίσει να πλατειάζει για ώρες ολόκληρες, φλυαρώντας ασυνάρτητα για μπερδεμένα περιστατικά που, για τους δικαστές, είχαν ελάχιστη ή και καμία σχέση με την υπόθεση που εκδικαζόταν. Εκεί που άλλοτε θα αντιδρούσε κομπιά και αποτελεσματικά στις ενστάσεις των αντιδίκων, τώρα επιδείκνυε έναν δηκτικό σαρκασμό ο οποίος έβαζε σε δοκιμασία την υπομονή των δικαστών, των ίδιων εκείνων δικαστών που τον είχαν άλλοτε αναγνωρίσει σαν μια νομική μεγαλοφυΐα. Για να το θέσουμε απλά, η σπίθα της ζωής του Τζούλιαν είχε αρχίσει να τρεμοσβήνει.

Δεν ήταν μόνο η τρομερή υπερκόπωση από τη φρενίρη πορεία που είχε χαράξει στο μέτωπό του το σημάδι ενός πρόωρου θανάτου. Εγώ ένιωθα πως ήταν κάτι πολύ βαθύτερο ακόμη. Έμοιαζε να είναι κάτι καθαρά πνευματικό. Δεν περνούσε ούτε μέρα σχεδόν που να μη μου ομολογήσει πως δεν ένιωθε πια κανένα πάθος για αυτό που έκανε και πως ένιωθε περικυκλωμένος από ένα κενό. Μου εξομολογόταν πως ναι, όταν ήταν ακόμη νεαρός δικηγόρος αγαπούσε αληθινά τη νομική επιστήμη, παρόλο που εξωθήθηκε από την οικογενειακή παράδοση να ακολουθήσει αυτό τον κλάδο. Τα πολύπλοκα ζητήματα της νομικής και οι μεγάλες προκλήσεις που έθεταν στη σκέψη του τον είχαν τότε συναρπάσει και τον είχαν βοηθήσει να διατηρήσει όλη του την ενέργεια. Ακόμη

περισσότερο, η δύναμη της νομικής να φέρει κοινωνική αλλαγή τον είχε εμπνεύσει και τον είχε κινητοποιήσει. Τότε, εκείνα τα χρόνια, δεν ήταν απλώς ένα πλουσιόπαιδο από το Κονέκτικατ. Ο ίδιος έβλεπε πραγματικά τον εαυτό του σαν μια δύναμη θετικής αλλαγής, σαν ένα όργανο για τη βελτίωση της κοινωνίας, σαν κάποιον που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει όλα αυτά τα δώρα που ολοφάνερα διέθετε, για να βοηθήσει και άλλους ανθρώπους. Αυτό το όραμα είχε δώσει νόημα στη ζωή του. Του είχε δώσει ένα σκοπό και ήταν αυτό που έτρεφε τις ελπίδες του.

Αλλά στην κατάρρευση του Τζούλιαν υπήρχε και κάτι άλλο εκτός από τα σκουριασμένα πια ιδανικά που τον συνέδεαν με το επάγγελμά του. Κάποια τρομερή τραγωδία είχε συμβεί στη ζωή του προτού προσληφθώ εγώ στο δικηγορικό γραφείο. Κάτι τραγικό τον είχε σημαδέψει, σύμφωνα με τα λόγια ενός από τους παλαιότερους συνεργάτες του γραφείου, κάτι όμως για το οποίο κανείς δεν αποφάσιζε να μιλήσει ανοιχτά σ' εμάς τους νεότερους. Ακόμη και ο γερο-Χάρντινγκ, ο περιβόητος για τη μονίμως λυμένη γλώσσα του διευθυντικός συνεταιίρος του γραφείου, που περνούσε περισσότερο χρόνο στο μπαρ του Ριτζ-Κάρλτον παρά στο εντυπωσιακά μεγάλο γραφείο του, δήλωνε πως σχετικά με αυτό το θέμα είχε πάρει όρκο σιωπής. Όποιο και να ήταν εκείνο το βαθύ και σκοτεινό μυστικό, είχα την υπόνοια πως, με κάποιον τρόπο, συντελούσε κι εκείνο στην κατηφορική πορεία που είχε παρασύρει τώρα τον Τζούλιαν. Δεν θα αρνηθώ πως ήμουν και περίεργος, όμως, πάνω απ' όλα, αυτό που ήθελα ήταν να τον βοηθήσω. Δεν ήταν μονάχα ο μέντοράς μου. Ήταν και ο καλύτερός μου φίλος.

Και τότε συνέβη. Συνέβη αυτή η σοβαρή καρδιακή προσβολή που έριξε τον περίφημο Τζούλιαν Μαντλ ξανά κάτω από τον ουρανό στη γη και τον έκανε να συνειδητοποιήσει την ίδια του τη θνητότητα. Ακριβώς στο κέντρο της υπ' αριθμόν επτά αίθουσας των δικαστηρίων ένα δευτεριάτικο πρωινό, στην ίδια εκείνη αίθουσα στην οποία είχε άλλοτε λάμψει το άστρο του, κερδίζοντας τη «Μητέρα Όλων των Δικών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο Μυστηριώδης Επισκέπτης

Έγινε μια έκτακτη συνάντηση όλων των μελών του δικηγορικού γραφείου. Την ώρα που περιμέναμε στριμωγμένοι στην κεντρική αίθουσα των συνεδριάσεων, ήξερα ήδη μέσα μου πως τα πράγματα ήταν σοβαρά. Ο γερο-Χάρντινγκ πήρε πρώτος το λόγο απευθυνόμενος σε όλους.

«Δυστυχώς, τα νέα που σας φέρνω είναι πολύ άσχημα. Ο Τζούλιαν Μαντλ υπέστη ένα σοβαρό έμφραγμα χτες, μέσα στην αίθουσα του δικαστηρίου, την ώρα που εκδικαζόταν η υπόθεση με την αεροπορική εταιρεία. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην εντατική, όμως οι γιατροί με ενημέρωσαν ότι η κατάστασή του σταθεροποιήθηκε και όλα δείχνουν πως θα συνέλθει. Ο Τζούλιαν όμως πήρε μια απόφαση την οποία νομίζω πως πρέπει να μάθετε όλοι σας. Αποφάσισε να εγκαταλείψει την οικογένειά μας και να μην ασχοληθεί ξανά με τη δικηγορία. Δεν σκοπεύει να επιστρέψει στο γραφείο».

Ήμουν αποσβολωμένος. Ήξερα πως ο Τζούλιαν είχε τα προβλήματα του, ποτέ μου όμως μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχα φανταστεί πως θα μπορούσε να τα παρατήσει. Και στο κάτω-κάτω, μετά από όλα όσα είχαμε περάσει μαζί, πίστευα πως θα έπρεπε να έχει τουλάχιστον την αβρότητα να μου ανακοινώσει προσωπικά την απόφασή του. Αλλά εκείνος δεν μου είχε καν επιτρέψει να τον επισκεφτώ στο νοσοκομείο. Κάθε φορά που περνούσα από κει, οι νοσοκόμες μου έλεγαν πως κοιμόταν και πως δεν έπρεπε να τον ενοχλήσουν. Αρνιόταν ακόμη και να απαντήσει στα τηλεφωνήματά μου. Ίσως και να του θύμιζα τη ζωή που ήθελε πια να ξεχάσει. Ποιος ξέρει; Ένα μόνο πράγμα ξέρω καλά. Με πόνεσε πολύ.

Όλα αυτό το επεισόδιο συνέβη πριν από τρία χρόνια. Τα τελευταία νέα που είχα ακούσει ήταν πως ο Τζούλιαν είχε φύγει με προορισμό την Ινδία για μια εξερεύνηση κάποιου είδους. Είπε σε κάποιον από τους συνεταιίρους της φίρμας μας πως ήθελε να κάνει τη ζωή του πολύ πιο απλή, πως είχε ανάγκη από «απαντήσεις» και πως ήλπιζε να τις βρει στη μυστηριακή αυτή χώρα. Πούλησε το ακριβό του σπίτι, το ιδιωτικό του τζετ και το ιδιόκτητο νησάκι του. Πούλησε ακόμη και τη Ferrari του. «Ο Τζούλιαν Μαντλ ως Ινδός γιόγκι...», σκέφτηκα. «Πόσα μυστήρια και πόσες εκπλήξεις κρύβει μέσα της η νομική επιστήμη!».

Στη διάρκεια των τριών αυτών χρόνων, εγώ εξελίχτηκα από έναν νεαρό δικηγόρο που δούλευε ασταμάτητα σε έναν κατάκοπο, κάπως κυνικό δικηγόρο πιο ώριμης ηλικίας. Με τη γυναίκα μου, την Τζένη, αποκτήσαμε παιδιά. Σιγά-σιγά άρχισα κι εγώ τη δική μου έρευνα για το νόημα της ζωής. Νομίζω πως το γεγονός πως είχα αποκτήσει παιδιά με ώθησε προς τα κει. Ο ερχομός τους άλλαξε ριζικά τον τρόπο που έβλεπα τον κόσμο και τον δικό μου ρόλο μέσα σε αυτόν. Ο πατέρας μου το είπε με τον πιο εύστοχο τρόπο, όταν αποφάνθηκε: «Τζον, όταν θα είσαι πια στα τελευταία σου δεν θα ευχηθείς να είχες περάσει περισσότερο χρόνο στο γραφείο». Κι έτσι, άρχισα να περνάω λίγο περισσότερο χρόνο με την οικογένειά μου. Βολεύτηκα σε μια τακτοποιημένη και καλή, αν και συνηθισμένη, ζωή. Έγινα μέλος στον Ροταριανό Όμιλο και έπαιζα γκολφ τα Σάββατα για να κρατώ ικανοποιημένους τους συνεργάτες μου και τους πελάτες μου. Όμως πρέπει να παραδεχτώ ότι τις στιγμές που ήμουν μόνος συχνά σκεφτόμουν τον Τζούλιαν και αναρωτιόμουν τι να του συνέβη από τη μέρα εκείνη που είχαν τόσο αναπάντεχα χωρίσει οι δρόμοι μας.

Ίσως να είχε εγκατασταθεί στην Ινδία, έναν τόπο τόσο πολύπλοκο που ακόμη και μια ανικανοποίητη ψυχή σαν τη δική του θα μπορούσε να τον κάνει σπίτι της. Ή μήπως πάλι να διέσχιζε ταξιδεύοντας διαρκώς ολόκληρο το Νεπάλ; Ίσως να είχε πάει τελικά στα νησιά Κέιμαν της Καραϊβικής, όπως κάποτε ονειρευόταν, και να έκανε τώρα τις καταδύσεις του στα καθαρά νερά. Ένα πράγμα

πάντως ήταν σίγουρο: ο άνθρωπος δεν είχε ποτέ του επιστρέψει στο νομικό επάγγελμα. Και κανείς δεν είχε λάβει ούτε καν μια κάρτα του από τότε που έφυγε, αυτοεξόριστος από τη δικηγορία.

Αλλά ένα χτύπημα στην πόρτα του γραφείου μου, πριν από δυο μήνες περίπου, έφερε τις πρώτες απαντήσεις σε κάποια από αυτά τα ερωτήματα. Είχα μόλις τελειώσει την τελευταία για κείνη την εξουθενωτική μέρα συνάντησή μου με έναν πελάτη, όταν είδα να ξεπροβάλει μέσα από την πόρτα του μικρού και κομψά επιπλωμένου γραφείου μου το κεφάλι της Ζενεβιέβ, της πανέξυπνης βοηθού μου.

«Είναι εδώ κάποιος που θέλει να σε δει, Τζον. Ισχυρίζεται πως είναι μεγάλη ανάγκη και πως δεν πρόκειται να φύγει προτού τον δεχτείς».

«Είμαι έτοιμος να φύγω, Ζενεβιέβ», απάντησα ανυπόμονα. «Θέλω ίσα-ίσα να προλάβω να φάω κάτι στα γρήγορα προτού τελειώσω με τη δικογραφία Χάμιλτον. Δεν προλαβαίνω να δω κανέναν αυτή τη στιγμή. Πες του να κλείσει ένα ραντεβού όπως ολος ο κόσμος και κάλεσε την ασφάλεια αν σου δημιουργήσει οποιοδήποτε πρόβλημα».

«Ναι, όμως αυτός λέει πως είναι πραγματικά μεγάλη ανάγκη να σε δει. Επιμένει πως δεν θα δεχτεί το “όχι” σαν απάντηση!»

Σκέφτηκα για μια στιγμή να καλέσω ο ίδιος την ασφάλεια, όμως, συνειδητοποιώντας πως μπορεί πραγματικά ο άνθρωπος να βρισκόταν σε πολύ μεγάλη ανάγκη, κατέληξα σε μια πιο ανεκτική στάση.

«Εντάξει, στείλε τον μέσα», είπα τελικά. «Ποιος ξέρει, ίσως και να πρόκειται για κάποια ενδιαφέρουσα υπόθεση στο κάτω-κάτω».

Η πόρτα του γραφείου μου άνοιξε και πάλι, αργά. Μόλις άνοιξε εντελώς, είδα να μπαίνει μέσα ένας χαμογελαστός άντρας, γύρω στα τριάντα πέντε. Ήταν ψηλός, λυγερόκορμος, με δυνατούς μυς και ακτινοβολούσε ζωτικότητα και ενέργεια. Μου θύμιζε εκείνα τα τέλεια παιδιά που είχα συμφοιτητές, από τις τέλειες οικογένειες, με τα τέλεια σπίτια, τα τέλεια αυτοκίνητα και την τέλεια όψη. Όμως στον επισκέπτη μου υπήρχε κάτι πολύ περισσότερο

από τη νεανική και γεμάτη υγεία όψη του. Κάτω από το όμορφο παρουσιαστικό του υπήρχε μια γαλήνη που του προσέδιδε μια υπόσταση σχεδόν θεική. Και τα μάτια του... Διεισδυτικά γαλανά μάτια, που έμοιαζαν να διαπερνούν όλα τα στρώματα της ύπαρξής μου, όπως η ξυριστική λεπίδα διαπερνά το απαλό χνούδι πάνω στο φρέσκο δέρμα εφήβου, που αγωνιά για το πρώτο του ξύρισμα.

«Άλλος ένας θερμόαιμος δικηγόρος που ήρθε να μου ζητήσει τα ρέστα για την αγόρευσή μου», είπα από μέσα μου. Κι ύστερα, σκέφτηκα: «Για όνομα του Θεού, γιατί κάθεται εκεί πέρα και με κοιτά μ' αυτό τον τρόπο; Ελπίζω πως δεν είναι ο σύζυγος της γυναίκας που εκπροσωπούσα τις προάλλες σε εκείνη τη μεγάλη υπόθεση διαζυγίου που κέρδισα. Ίσως τελικά το να καλέσω την ασφάλεια να μην ήταν και τόσο κακή ιδέα».

Ο νέος άντρας εξακολουθούσε να με κοιτά, ίσως με τον ίδιο τρόπο που θα κοιτούσε ο ίδιος ο Βούδας, χαμογελαστός, έναν πολύ αγαπημένο μαθητή του. Μετά από μια μακρά στιγμή άβολης σιωπής μίλησε επιτέλους και η φωνή του είχε τόση δύναμη και επιβολή που με εξέπληξε.

«Έτσι λοιπόν υποδέχεσαι όλους τους επισκέπτες σου, Τζον, ακόμη και εκείνους που σου δίδαξαν όλα όσα γνωρίζεις για την τέχνη της πειθούς μέσα σε μια δικαστική αίθουσα; Θα έπρεπε να είχα κρατήσει για τον εαυτό μου τα επαγγελματικά μου μυστικά», είπε χαμογελώντας πλατιά.

Μια παράξενη αίσθηση με κυρίευσε και ένιωσα κάτι σαν ένα κέντρισμα βαθιά μέσα στα σπλάχνα μου. Αναγνώρισα στη στιγμή εκείνη τη διαπεραστική αλλά και μελιστάλαχτη συγχρόνως φωνή. Η καρδιά μου πήγαινε να σπάσει.

«Τζούλιαν; Εσύ είσαι; Δεν μπορώ να το πιστέψω. Είναι δυνατόν να είσαι στ' αλήθεια εσύ;»

Το ηχηρό γέλιο του επισκέπτη μου επιβεβαίωσε τις υποψίες μου. Ο νέος άντρας που στεκόταν μπροστά μου δεν ήταν άλλος από τον για καιρό χαμένο γιόγκι της Ινδίας: τον Τζούλιαν Μαντλ. Είχα μείνει άναυδος από την απίστευτη μεταμόρφωσή του. Η ωχρή όψη που θύμιζε κάποτε φάντασμα δεν υπήρχε πια, ούτε

ο αρρωστιάρικος βήχας και τα σβησμένα μάτια του αλλοτινού συναδέλφου μου. Δεν έδειχνε πια γέρος κι ούτε διακρινόταν στο πρόσωπό του εκείνη η νοσηρή έκφραση που είχε καταντήσει να είναι το προσωπικό του σήμα κατατεθέν. Αντιθέτως, ο άνθρωπος που στεκόταν μπροστά μου φαινόταν να έχει άριστη υγεία και το πρόσωπό του, λείο και σφριγηλό, έλαμπε ακτινοβολώντας. Τα μάτια του, φωτεινά, έμοιαζαν να είναι ένα παράθυρο που άφηνε να φανεί η αστείρευτη ζωτικότητα μέσα του. Αλλά αυτό που ήταν ακόμα πιο εκπληκτικό ήταν η γαλήνη που διαχεόταν ολόγυρά του. Και μόνο να κάθομαι εκεί και να τον κοιτώ με γέμιζε τώρα κι εμένα γαλήνη. Δεν ήταν πια ο αγχώδης, εργασιομανής συνεταιίρος μιας κορυφαίας δικηγορικής φίρμας. Όχι, ο άνθρωπος που είχα μπροστά μου ήταν ένα χαμογελαστό, γεμάτο νιότη και ζωτικότητα πρότυπο αλλαγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η Θαυμαστή Μεταμόρφωση του Τζούλιαν Μαντλ

Είχα μείνει έκπληκτος με τον νέο και τόσο βελτιωμένο Τζούλιαν Μαντλ.

«Μα πώς είναι δυνατόν κάποιος που μόλις πριν από λίγα χρόνια είχε την όψη γερασμένου και κουρασμένου ανθρώπου να δείχνει τώρα τόσο σφριγηλός και ζωντανός;» αναρωτιόμουν με σιωπηλή δυσπιστία. «Μήπως χάρη σε κάποιο αλλόκοτο φάρμακο να μοιάζει σαν να έχει πει από την πηγή της νιότης; Πού μπορεί να οφείλεται αυτή η απίστευτη ανατροπή;»

Ο Τζούλιαν ήταν ο πρώτος που μίλησε. Μου είπε πως ο υπερβολικά ανταγωνιστικός κόσμος της δικηγορίας τον είχε αναγκάσει να πληρώσει έναν πολύ βαρύ φόρο αίματος – όχι μόνο σε βιολογικό και συναισθηματικό επίπεδο, αλλά και σε πνευματικό. Οι ξέφρενοι ρυθμοί και οι ατελείωτες απαιτήσεις τον είχαν φθείρει και τον είχαν εξαντλήσει. Παραδέχτηκε πως το σώμα του είχε καταρρεύσει και πως το πνεύμα του είχε χάσει τη λάμψη του. Η καρδιακή προσβολή που υπέστη δεν ήταν παρά το σύμπτωμα ενός βαθύτερου προβλήματος. Η αδιάκοπη πίεση και το εξαντλητικό πρόγραμμα του πρωτοκλασάτου δικηγόρου που υπήρξε άλλοτε, του είχαν συντρίψει το πιο σημαντικό –και ίσως το πιο ανθρώπινο– κληροδότημα με το οποίο γεννιέται ο άνθρωπος: το πνεύμα του. Κι όταν, μου είπε ακόμη, του ανακοίνωσε ο γιατρός του πως είχε να διαλέξει ανάμεσα στο να αποχαιρετήσει τη δικηγορία ή να αποχαιρετήσει τη ζωή του, εκείνος είδε μια ευκαιρία να κάνει να ξαναάψει μέσα του η φλόγα που είχε στα νιάτα του, μια φλόγα που έσβηγε

σιγά-σιγά όσο η δικηγορία γινόταν γι' αυτόν λιγότερο ένα μεράκι και περισσότερο ένα επικερδές επάγγελμα.

Ο Τζούλιαν μιλούσε με πάθος όλο και περισσότερο καθώς διηγόταν πώς πούλησε όλα του τα υλικά υπάρχοντα και ξεκίνησε για την Ινδία, τη χώρα που πάντοτε τον γοήτευε για τον αρχαίο της πολιτισμό και τις μυστικιστικές παραδόσεις της. Ταξίδευε από το ένα χωριουδάκι στο άλλο άλλοτε με τα πόδια, άλλοτε με τρένο, γνωρίζοντας συνεχώς νέα έθιμα, μελετώντας τα αιώνια μνημεία και αγαπώντας όλο και περισσότερο εκείνο το λαό που ακτινοβολούσε ζεστασιά, ευγένεια και μια αναζωογονητική αντίληψη του αληθινού νοήματος της ζωής. Όλοι τους, ακόμη και εκείνοι που φοβήθηκαν και δεν άνοιξαν παρά ελάχιστα τα σπίτια τους -και τις καρδιές τους- στον κουρασμένο επισκέπτη από τη Δύση, εξέπεμπαν την ίδια αυτή ακτινοβολία. Και καθώς οι μέρες κυλούσαν και χάνονταν μέσα στις εβδομάδες που περνούσαν, μέσα στο νέο αυτό περιβάλλον που τον συνέπαιρνε ολοένα και περισσότερο, ο Τζούλιαν άρχιζε σιγά-σιγά να νιώθει και πάλι ζωντανός και ολοκληρωμένος, ίσως μάλιστα για πρώτη φορά από τότε που έπαψε να είναι παιδί. Η φυσική του περιέργεια και η δημιουργική του σπίθα ζωντάνευαν και πάλι καθώς επέστρεφε ο αλλοτινός του ενθουσιασμός και το πάθος του για τη ζωή. Άρχισε να νιώθει πιο χαρούμενος και πιο ήρεμος. Και ξαναβρήκε το χαμένο του γέλιο.

Αν και απολάμβανε και βίωνε την κάθε στιγμή του στην εξωτική εκείνη χώρα, ο Τζούλιαν μου είπε πως το ταξίδι του στην Ινδία ήταν κάτι περισσότερο από απλές διακοπές για να ξεκουράσει το κουρασμένο του μυαλό. Περιέγραφε το χρόνο της περιήγησής του στη μακρινή εκείνη γη σαν «μια προσωπική οδύσσεια της ύπαρξης». Μου εμπιστεύτηκε πως ήταν αποφασισμένος να ανακαλύψει επιτέλους ποιος αληθινά ήταν και ποιο νόημα είχε η ζωή του προτού να είναι πολύ αργά. Για να το κατορθώσει αυτό, αρχική του προτεραιότητα ήταν να έρθει σε επαφή με την απέραντη δεξαμενή της αρχαίας ινδικής σοφίας για να μάθει πώς να ζει κάποιος μια ζωή πιο πλούσια σε ηθικές ανταμοιβές, πιο αυθεντική και πιο φωτισμένη.

«Μπορεί να σου φανούν παράξενα αυτά που λέω, Τζον, όμως ήταν σαν να είχα πάρει μια εσωτερική εντολή, σαν μια καθοδήγηση που πήγαζε από μέσα μου να μου έλεγε ότι έπρεπε να ξεκινήσω ένα πνευματικό ταξίδι για να κάνω να ξανανάψει η σβησμένη μου φλόγα», είπε ο Τζούλιαν. «Ήταν μια απίστευτα απελευθερωτική περίοδος για μένα».

Όσο περισσότερο εξερευνούσε τη χώρα, τόσα περισσότερα άκουγε για κάποιους Ινδούς μοναχούς που είχαν ξεπεράσει την ηλικία των εκατό χρόνων, οι οποίοι, παρά την προχωρημένη ηλικία τους, παρέμεναν ακόμη γεμάτοι νεανικό σφρίγος, ενέργεια και ζωτικότητα. Όσο περισσότερο ταξίδευε, τόσα περισσότερα μάθαινε για εκείνους τους αγέραστους γιόγκι που είχαν κατακτήσει την τέχνη να ελέγχουν το νου τους και να κρατούν το πνεύμα τους πάντοτε σε εγρήγορση. Και όσα περισσότερα έβλεπε, τόσο λαχταρούσε να καταλάβει κι εκείνος σε βάθος τη δυναμική που κρυβόταν πίσω από όλα εκείνα τα θαύματα της ανθρώπινης φύσης. Μέσα του είχε αρχίσει να σιγοκαίει η ελπίδα πως θα μπορούσε να εφαρμόσει αυτές τις φιλοσοφικές αρχές στην ίδια του τη ζωή.

Στη διάρκεια της πρώτης περιόδου του ταξιδιού του, ο Τζούλιαν αναζήτησε και συνάντησε πολλούς από τους πιο περιβόητους και σεβαστούς δασκάλους. Μου είπε πως όλοι τους τον υποδέχτηκαν με ανοιχτές αγκαλιές και ανοιχτές καρδιές. Ήταν πρόθυμοι να μοιραστούν μαζί του τη γνώση που απέκτησαν, έχοντας αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή τους στην ενατένιση των ανώτερων ιδεών που περιβάλλουν την ύπαρξή μας. Ο Τζούλιαν προσπάθησε ακόμη να μου περιγράψει την ομορφιά των αρχαίων ναών που ήταν διάσπαρτοι στη μυστικιστική γη της Ινδίας, οικοδομήματα ταγμένα να στέκουν ολόρθα εκεί, πιστοί θεματοφύλακες της σοφίας των αιώνων. Μου είπε συγκινημένος ότι η ιερότητα εκείνων των μνημείων τον άγγιξε βαθιά.

«Ήταν μια αληθινά μαγική περίοδος της ζωής μου, Τζον. Να με λοιπόν, ένας κουρασμένος και γερασμένος νομομαθής, που είχε πουλήσει τα πάντα, από τα ακίνητά του μέχρι το χρυσό ρολόι

του, και είχε στοιβάξει τα λιγοστά πράγματα που κράτησε σε ένα ταξιδιωτικό σακίδιο, έτοιμος για την περιπλάνησή του στον κόσμο των πανάρχαιων παραδόσεων της Ανατολής».

«Ήταν δύσκολο να τα αφήσεις όλα πίσω σου και να φύγεις;»
ρώτησα μη μπορώντας να συγκρατήσω την περιέργειά μου.

«Στην πραγματικότητα, ήταν το πιο εύκολο πράγμα που έκανα ποτέ μου. Η απόφαση να εγκαταλείψω τη δικηγορία και όλα τα υλικά αγαθά μου μου φάνηκε εντελώς φυσική. Ο Αλμπέρ Καμί είχε πει κάποτε πως “η αληθινή γενναιοδωρία απέναντι στο μέλλον είναι να τα δίνεις όλα στο παρόν”. Αυτό ακριβώς έκανα κι εγώ. Ήξερα πως έπρεπε να αλλάξω κι έτσι αποφάσισα να ακούσω την καρδιά μου και να το κάνω με έναν τρόπο αληθινά δραματικό. Η ζωή μου έγινε πολύ πιο απλή, αλλά ξαναβρήκε το χαμένο της νόημα μόλις άφησα πίσω μου τις αποσκευές του παρελθόντος μου. Την ίδια στιγμή που έπαψα πια να περνώ τόσο χρόνο κυνηγώντας τις μεγάλες απολαύσεις της ζωής, άρχισα να χαίρομαι τις μικρές, όπως το να παρακολουθώ το χορό των αστεριών στο φως του φεγγαριού ή να αφήνω να με διαποτίσουν οι ηλιαχτίδες ενός λαμπερού καλοκαιριάτικου πρωινού. Και η Ινδία είναι ένας τόπος που κεντρίζει τόσο πολύ το ανθρώπινο πνεύμα, ώστε πολύ σπάνια σκεφτόμουν όσα είχα αφήσει πίσω μου».

Εκείνες οι πρώτες συναντήσεις με τους σοφούς και τους μορφωμένους αυτής της εξωτικής παράδοσης, αν και διέγειραν το πνεύμα του, δεν πρόσφεραν ακόμη στον Τζούλιαν τη γνώση που λαχταρούσε. Η σοφία που ποθούσε να γνωρίσει και οι πρακτικές τεχνικές που ήλπιζε πως θα μπορούσαν να αλλάξουν ριζικά την ποιότητα της ζωής του εξακολουθούσαν να του διαφεύγουν στις πρώτες εκείνες ημέρες της προσωπικής του οδύσσειας. Βρισκόταν ήδη περίπου επτά μήνες στην Ινδία, όταν έκανε την πρώτη αληθινή του ανακάλυψη.

Ενώ βρισκόταν στο Κασμίρ, μια αρχαία όσο και μυστικιστική τοποθεσία που αναπαύεται ήσυχα στους πρόποδες των Ιμαλαΐων, ο Τζούλιαν είχε την καλή τύχη να συναντήσει έναν ευγενικό άνθρωπο που άκουγε στο όνομα Γιόγκι Κρισνάν.

Ο αδύνατος αυτός άνθρωπος με το ξυρισμένο κεφάλι είχε επίσης υπάρξει δικηγόρος στην «προηγούμενη ενσάρκωσή του», όπως αστειευόταν συχνά με πλατύ χαμόγελο. Αλλά έχοντας βαρεθεί τους πυρετώδεις ρυθμούς που είχε αποκτήσει πια η ζωή στο εκσυγχρονισμένο Νέο Δελχί, άφησε κι εκείνος πίσω του όλα τα υλικά αγαθά του και ζήτησε καταφύγιο σε έναν κόσμο με περισσότερη απλότητα. Αναλαμβάνοντας τη θέση του επιστάτη στο ναό του χωριού, ο Κρισνάν είπε πως κατόρθωσε να γνωρίσει τον ίδιο του τον εαυτό και να ανακαλύψει τον προορισμό του στο μεγάλο και σύντομο συνάμα ταξίδι της ζωής.

«Είχα πια κουραστεί να ζω τη ζωή μου σαν να ήταν στρατιωτική άσκηση. Συνειδητοποίησα πως η αποστολή μου ήταν να βοηθήσω άλλους ανθρώπους και, με κάποιον τρόπο, να συνεισφέρω κι εγώ στο να κάνουμε αυτό τον κόσμο ένα καλύτερο μέρος για να ζούμε. Έτσι, τώρα ζω για να δίνω», είπε στον Τζούλιαν. «Περνάω τις ημέρες και τις νύχτες μου σ' αυτόν το ναό, ζώντας μια λιτή αλλά γεμάτη και αυθεντική ζωή. Μοιράζομαι τις συνειδητοποιήσεις μου με όσους έρχονται εδώ για να προσευχηθούν. Υπηρετώ αυτούς που το έχουν ανάγκη. Δεν είμαι ιερέας. Είμαι απλώς ένας άνθρωπος που βρήκε την ψυχή του».

Ο Τζούλιαν αφηγήθηκε σε εκείνον το δικηγόρο, που είχε παρατήσει τα νομικά για να γίνει γιόγκι, και τη δική του ιστορία. Του μίλησε για την αλλοτινή του ζωή, τη γεμάτη διακρίσεις και προνόμια. Μίλησε στον Γιόγκι Κρισνάν για την ακόρεστη δίψα του για πλούτο και την εμμονή του με την εργασία του. Του φανέρωσε, βαθιά συγκινημένος, την εσωτερική του τρικυμία και την πνευματική κρίση που είχε βιώσει όταν το κάποτε λαμπερό φως της ζωής του άρχισε να τρεμοσβήνει, παραδομένο στους άγριους ανέμους ενός τρόπου ζωής εκτός ορίων.

«Κι εγώ επίσης βάδισα σ' αυτό το μονοπάτι, φίλε μου. Κι εγώ επίσης ένιωσα τον πόνο που ένιωσες. Τώρα όμως, έχω πια μάθει πως όλα όσα συμβαίνουν στη ζωή μας, συμβαίνουν για κάποιο λόγο», είπε συμπονετικά ο Γιόγκι Κρισνάν. «Κάθε γεγονός έχει κάποιο λόγο που συμβαίνει και κάθε αναποδιά φέρνει κι ένα

μάθημα μαζί της. Συνειδητοποίησα πως και η αποτυχία, είτε πρόκειται για αποτυχία στην προσωπική ζωή είτε στην επαγγελματική ή ακόμη και στην πνευματική μας ζωή, είναι ουσιαστική και αναγκαία για την προσωπική μας εξέλιξη. Μας κάνει να ωριμάζουμε εσωτερικά και μας ανταμείβει πλουσιοπάροχα ψυχικά. Μη μετανιώνεις ποτέ για το παρελθόν σου. Καλύτερα αγκάλιασέ το σαν έναν αγαπημένο δάσκαλο, διότι αυτό ακριβώς είναι».

Ο Τζούλιαν μου ομολόγησε πως ένωσε απέραντη αγαλλίαση μόλις άκουσε αυτά τα λόγια. Ίσως να είχε βρει στο πρόσωπο του γιόγκι Κρισνάν το μέντορα που αναζητούσε. Ποιος θα ήταν ιδανικότερος να του διδάξει τα μυστικά μιας ζωής με περισσότερη αρμονία, μαγεία και μακαριότητα από έναν ομοιοπαθή πρώην μεγαλοδικηγόρο ο οποίος, μέσα από τη δική του προσωπική οδύσσεια, είχε ανακαλύψει έναν καλύτερο τρόπο ζωής;

«Χρειάζομαι τη βοήθειά σου, Κρισνάν. Έχω ανάγκη να μάθω με ποιο τρόπο θα οικοδομήσω μια πιο πλούσια, πιο πλήρη ζωή».

«Θα είναι τιμή μου να σου συμπαρασταθώ με όποιον τρόπο μπορέσω», απάντησε πρόθυμα ο γιόγκι. «Μου επιτρέπεις όμως να σου κάνω μια υπόδειξη;»

«Μα βέβαια».

«Όλο αυτό το διάστημα που φροντίζω το ναό αυτού του μικρού χωριού, ακούω κάθε τόσο να ψιθυρίζουν για κάποια μυστικιστική συντροφιά σοφών που ζουν ψηλά στα Ιμαλάια. Ο θρύλος λέει πως έχουν ανακαλύψει ένα σύστημα το οποίο θα μπορούσε να βελτιώσει τη ζωή κάθε ανθρώπου - και δεν μιλώ για βελτίωση σε βιολογικό μόνο επίπεδο. Υποθέτουν πως πρόκειται για ένα ολιστικό και πλήρες σύστημα διαχρονικών αρχών και πανάρχαιων τεχνικών που επιτρέπουν στον άνθρωπο να απελευθερώσει το εγκλωβισμένο δυναμικό του μυαλού, του σώματος και της ψυχής του».

Ο Τζούλιαν άκουγε συνεπαρμένος. Αυτό φαινόταν πραγματικά τέλειο.

«Και πού ακριβώς ζουν αυτοί οι μοναχοί;»

«Κανείς δεν γνωρίζει και δυστυχώς εγώ είμαι πια πολύ ηλικιωμένος για να αρχίσω να τους αναζητώ. Θα σου πω όμως ένα

πράγμα, φίλε μου· πάρα πολλοί προσπάθησαν να τους βρουν και πάρα πολλοί απέτυχαν - με τραγικές συνέπειες. Η ανάβαση ως τα υψηλότερα υψίπεδα των Ιμαλαΐων είναι επικίνδυνη όσο τίποτε άλλο. Ακόμη και ο πιο ικανός ορειβάτης είναι ανήμπορος και αβοήθητος σε αυτές τις απόκρημνες πλαγιές. Αν όμως αυτά που αναζητάς είναι τα χρυσά κλειδιά για μια ακτινοβόλα υγεία, για ευδαιμονία σταθερή στο χρόνο και εσωτερική πληρότητα, εγώ δεν μπορώ να σου τα δώσω διότι δεν έχω την ανάλογη σοφία, εκείνοι την έχουν».

Ο Τζούλιαν, καθώς δεν ανήκε ποτέ στους ανθρώπους που τα παρατούν εύκολα, πίεσε και πάλι τον Γιόγκι Κρισνάν. «Είσαι σίγουρος πώς δεν έχεις την παραμικρή ιδέα σχετικά με το πού κατοικούν;»

«Το μόνο που ξέρω να σου πω είναι ότι οι ντόπιοι εδώ τους ξέρουν σαν τους Μεγάλους Σοφούς της Σιβάνα. Στη δική τους μυθολογία, “Σιβάνα” σημαίνει “όαση διαφώτισης”. Αυτούς τους μοναχούς τους σέβονται σαν να έχουν θεϊκή υπόσταση και επιρροή. Αν ήξερα πού θα μπορούσε να τους βρει κάποιος, θα ήταν καθήκον μου να σου το πω. Αλλά ειλικρινά δεν ξέρω και η αλήθεια είναι πως μάλλον κανείς δεν ξέρει».

Το επόμενο πρωί, την ώρα που οι πρώτες αχτίδες του ήλιου που φωτίζει την Ινδία χόρευαν στον γεμάτο ιριδισμού ορίζοντα, ο Τζούλιαν ξεκίνησε το ταξίδι του σε αναζήτηση της άγνωστης γης της Σιβάνα. Στην αρχή σκέφτηκε να προσλάβει έναν ορειβάτη οδηγό για να τον βοηθήσει να σκαρφαλώσει στα βουνά, όμως, για κάποιον ανεξιχνίαστο λόγο, το ένστικτό του του έλεγε πως αυτό ήταν ένα ταξίδι που έπρεπε να το κάνει μόνος του. Έτσι, για πρώτη ίσως φορά στη ζωή του, απελευθερώθηκε από τα δεσμά της λογικής και εμπιστεύθηκε τη διαίσθησή του. Ένωθε μέσα του πως θα είναι ασφαλής. Και με κάποιον τρόπο, ήξερε ήδη πως θα έβρισκε αυτό που ξεκινούσε να αναζητήσει. Έτσι, με παθιασμένο ενθουσιασμό, άρχισε να σκαρφαλώνει.

Οι πρώτες μέρες ήταν εύκολες. Μερικές φορές συναντούσε κάποιον από τους κεφάτους κατοίκους του χωριού από κάτω, που

ανέβαινε από κάποιο μονοπάτι, ψάχνοντας ίσως το κατάλληλο κομμάτι ξύλου για να φτιάξει ένα ξυλόγλυπτο ή αναζητώντας τη γαλήνη που πρόσφερε το εκπληκτικό εκείνο μέρος, έτοιμο πάντοτε να υποδεχτεί φιλόξενα όσους τολμούσαν να διακινδυνεύσουν την ανάβαση ως τα ουράνια. Άλλες φορές πάλι, πορευόταν μόνος του, αξιοποιώντας αυτόν το χρόνο της απόλυτης μοναξιάς για να στοχαστεί σιωπηλά πού βρισκόταν κάποτε στη ζωή του και πού κατευθυνόταν τώρα.

Δεν πέρασαν πολλές μέρες και το χωριό από κάτω δεν φαινόταν πια παρά σαν μια μικροσκοπική κουκκίδα πάνω στον θαυμαστό εκείνο καμβά που είχε φιλοτεχνήσει η φύση. Η μεγαλοπρέπεια των χιονοσκεπαστων κορυφών των Ιμαλαΐων έκανε την καρδιά του να χτυπά πιο γρήγορα και, για μια στιγμή που φάνηκε να διαρκεί αιώνες, η ανάσα του είχε κοπεί. Ένωσε σαν να ήταν ένα με το περιβάλλον γύρω του, το είδος εκείνο της βαθιάς συγγένειας που μπορούν να νιώσουν μεταξύ τους δυο φίλοι, αφού πρώτα περάσουν πολλά χρόνια ακούγοντας ο ένας τις πιο ενδόμυχες σκέψεις του άλλου και γελώντας ο ένας με τα αστεία του άλλου. Ο ζωογονητικός αέρας του βουνού καθάριζε το μυαλό του και διεγείρει το πνεύμα του. Έχοντας στο παρελθόν ταξιδέψει πολύ στις περισσότερες χώρες του κόσμου, ο Τζούλιαν νόμιζε πως τα είχε δει όλα. Κι όμως, ποτέ άλλοτε δεν είχε αντικρίσει ομορφιά σαν αυτήν που έβλεπε τώρα. Τα θαύματα που απολάμβανε γύρω του και τον μεθούσαν εκείνη τη μαγική ώρα ήταν απόδειξη του μεγαλείου της φύσης. Σε μια στιγμή, ένιωσε να πλημμυρίζει συγχρόνως από χαρά, ζωντάνια και ανεμελιά. Κι ήταν εκεί πάνω, πιο ψηλά από ολόκληρη την ανθρωπότητα, που ο Τζούλιαν τόλμησε σιγά-σιγά να βγει από το κουκούλι του συνηθισμένου και να αρχίσει να εξερευνά το βασίλειο του ασυνήθιστου και του εξαιρετικού.

«Ακόμη θυμάμαι τις σκέψεις που στριφογυρνούσαν στο μυαλό μου όταν βρισκόμουν εκεί πάνω», είπε ο Τζούλιαν. «Σκεφτόμουν πως, σε τελική ανάλυση, η ζωή είναι ένα ζήτημα επιλογών. Το πεπρωμένο του κάθε ανθρώπου ξετυλίγεται ανάλογα με τις

επιλογές που αυτός ο ίδιος κάνει, κι εγώ ένιωθα πως είχα κάνει τη σωστή. Ήξερα πως η ζωή μου δεν θα ήταν ποτέ πια η ίδια και πως κάτι το υπέροχο, ίσως ακόμη και μαγικό, επρόκειτο να μου συμβεί. Ήταν μια εκπληκτική συνειδητοποίηση».

Καθώς ο Τζούλιαν σκαρφάλωνε όλο και πιο ψηλά στα Ιμαλαία και ο αέρας γινόταν πια όλο και πιο αραιός, μου είπε πως άρχισε να νιώθει ένα είδος άγχους. «Αλλά έμοιαζε περισσότερο με εκείνο το καλό είδος αναστάτωσης που είχα να αισθανθώ από τα νιάτα μου, όπως η ταραχή πριν από την αποφοίτηση ή στην αρχή μιας πολύ ενδιαφέρουσας υπόθεσης, όταν οι δημοσιογράφοι με κυνηγούσαν στα σκαλιά των δικαστηρίων. Και παρόλο που δεν είχα το πλεονέκτημα ενός οδηγού, ούτε καν ενός χάρτη, ο δρόμος ήταν κατά κάποιον τρόπο ευδιάκριτος και ένα στενό και ελάχιστα πατημένο μονοπάτι με οδηγούσε όλο και ψηλότερα, στα πιο βαθιά υψίπεδα εκείνων των βουνών. Ήταν σαν να είχα ένα είδος εσωτερικής πυξίδας που με ωθούσε απαλά προς τον προορισμό μου. Δεν νομίζω πως θα μπορούσα πια να σταματήσω να σκαρφαλώνω, ακόμη κι αν το ήθελα», είπε ο Τζούλιαν ενώ η έξαψη τον είχε κυριεύσει και τα λόγια κυλούσαν από το στόμα του σαν χείμαρρος που κατεβαίνει από το βουνό μετά τη βροχή.

Ταξιδεύοντας ακόμη δυο μέρες πάνω στο μονοπάτι που ήλπιζε πως θα τον οδηγούσε στη Σιβάνα, οι σκέψεις του Τζούλιαν πέταξαν πίσω, στη ζωή που ήταν κάποτε η δική του. Και παρόλο που ένιωθε πια πλήρως απελευθερωμένος από το άγχος και την πίεση που κυριαρχούσαν στην περασμένη του ζωή, αναρωτήθηκε αν όντως θα μπορούσε να περάσει την υπόλοιπη ζωή του χωρίς τις διανοητικές προκλήσεις που του είχε προσφέρει το δικηγορικό του επάγγελμα μετά την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή του Χάρβαρντ. Η σκέψη του γύρισε τότε πίσω, στο δρύινο γραφείο του μέσα σε έναν αστραφτερό ουρανοξύστη στο κέντρο της πόλης και σε εκείνο το ειδυλλιακό εξοχικό που είχε πουλήσει για ένα κομμάτι ψωμί. Σκέφτηκε τους παλιούς του φίλους, με τους οποίους σύχναζε στα ακριβότερα εστιατόρια, στις πιο αριστοκρατικές περιοχές. Σκέφτηκε, ακόμη, την πανάκριβη Ferrari του και

πώς αναπηδούσε η καρδιά του όταν έβαζε μπροστά τη μηχανή και εκείνη ορμούσε άγρια να κατακτήσει τη ζωή με το βρυχηθμό της.

Αλλά όσο προχωρούσε θαρρετά όλο και βαθύτερα στο μυστηριακό εκείνο μέρος, οι αντικατοπτρισμοί του παρελθόντος δεν άργησαν να διακοπούν από τα θαυμαστά τοπία που του έκοβαν την ανάσα καθώς συνέχιζε την ανάβαση. Και ήταν ακριβώς τη στιγμή που άφηγε τον εαυτό του να παραδοθεί και πάλι στα δώρα της ιδιοφυΐας της φύσης, που συνέβη κάτι απρόσμενο κι εκπληκτικό.

Με τη γωνία του ματιού του, διέκρινε μια άλλη ανθρώπινη μορφή, ντυμένη παράξενα με μια μακριά, χυτή κόκκινη εσθίτη και μια σκούρα μπλε κουκούλα στο κεφάλι. Ο άνθρωπος βρισκόταν λίγο πιο μπροστά από αυτόν στο μονοπάτι. Ο Τζούλιαν τα έχασε βλέποντας πως υπήρχε και κάποιος άλλος σε εκείνο το απομονωμένο μέρος, στο οποίο χρειάστηκε επτά μέρες γεμάτες κινδύνους για να φτάσει. Καθώς βρισκόταν μίλια μακριά από κάθε γνωστό πολιτισμό κι αβέβαιος ακόμη αν ο τελικός του προορισμός, η Σιβάνα, θα μπορούσε πραγματικά να βρεθεί, φώναξε δυνατά στον άγνωστο συνταξιδιώτη του.

Όμως η μορφή που προχωρούσε μπροστά του αρνήθηκε να ανταποκριθεί και επιτάχυνε το βήμα της πάνω στο μονοπάτι που ανέβαιναν κι οι δυο τους, χωρίς να έχει καν την αβρότητα να στραφεί μια στιγμή προς τα πίσω για να ρίξει έστω και μια ματιά στον Τζούλιαν, για να του κάνει έστω κι ένα νεύμα. Πολύ σύντομα μάλιστα, ο μυστηριώδης ταξιδιώτης άρχισε να τρέχει με τη μακριά κόκκινη εσθίτη να κυματίζει πίσω του με μια κίνηση αέρινη, όπως τα φρεσκοπλυμένα τριζάτα σεντόνια που κρέμονται τις φθινοπωρινές ημέρες στις ανεμοδαρμένες ταράτσες των σπιτιών.

«Σε παρακαλώ, φίλε, χρειάζομαι τη βοήθειά σου για να βρω τη Σιβάνα», φώναξε πάλι ο Τζούλιαν. Ταξιδεύω εδώ και επτά μέρες με ελάχιστη τροφή και λιγοστό νερό. Νομίζω πως έχω χαθεί!»

Η άγνωστη φιγούρα σταμάτησε απότομα. Ο Τζούλιαν πλησίασε διστακτικά, καθώς ο άνθρωπος είχε απομείνει να στέκει εντελώς ακίνητος και σιωπηλός. Το κεφάλι του δεν έκανε την παραμικρή

κίνηση, τα χέρια του το ίδιο και τα πόδια του έμεναν καρφωμένα στο έδαφος. Ο Τζούλιαν δεν μπορούσε να διακρίνει κανένα από τα χαρακτηριστικά του προσώπου του κάτω από την κουκούλα, ήταν όμως εντυπωσιασμένος από το περιεχόμενο του μικρού καλαθιού που κρατούσε στα χέρια του ο άγνωστος συνταξιδιώτης του. Μέσα στο καλάθι υπήρχε μια συλλογή από τα ομορφότερα άνθη που είχε ποτέ δει ο Τζούλιαν. Ο άνθρωπος κράτησε πιο σφιχτά το καλάθι του καθώς ο Τζούλιαν πλησίαζε, σαν να είχε νιώσει την ανάγκη, από τη μια να δηλώσει πιο έντονα την αγάπη του για τα πολύτιμα εκείνα αποκτήματά του και από την άλλη να δείξει τη δυσπιστία του απέναντι σε εκείνο τον ψηλό επισκέπτη από τη Δύση, τόσο σπάνιο σε εκείνα τα μέρη όσο και η πρωινή πάχνη στην έρημο.

Ο Τζούλιαν κοίταξε τον ταξιδιώτη μπροστά του με έντονη περιέργεια. Μέσα στη γρήγορη αναλαμπή μιας ηλιαχτίδας, βεβαιώθηκε πως το πρόσωπο κάτω από τη φαρδιά κουκούλα ήταν αντρικό. Όμως ποτέ στη ζωή του ο Τζούλιαν δεν είχε ξαναδεί άλλον άντρα σαν κι αυτόν. Αν και έπρεπε να ήταν τουλάχιστον στην ίδια ηλικία με κείνον, τα χαρακτηριστικά του προσώπου του ήταν τόσο έντονα και εντυπωσιακά που ο Τζούλιαν ένιωσε σαν γητεμένος κι έμεινε απλώς να τον κοιτά με έκθαμβα μάτια για μερικά λεπτά που όμως έμοιαζαν να διαρκούν μια αιωνιότητα. Τα μάτια του ήταν σχιστά, λαμπερά και τόσο διαπεραστικά, που ο Τζούλιαν δεν άντεξε το βλέμμα τους και αναγκάστηκε να κοιτάξει αλλού. Το σκουρόχρωμο δέρμα του φαινόταν ελαστικό και απαλό. Το κορμί του έδειχνε δυνατό και ρωμαλέο. Και παρόλο που τα χέρια του άγνωστου άντρα πρόδιδαν το γεγονός πως δεν ήταν πια νέος, εκείνος ακτινοβολούσε τόσο μεγάλη ζωτικότητα και νιότη, που ο Τζούλιαν ένιωσε υπνωτισμένος από το θέαμα που αντίκριζε, σαν παιδί που για πρώτη φορά στη ζωή του παρακολουθεί τη μαγική παράσταση ενός ταχυδακτυλουργού.

«Αυτός θα πρέπει να είναι ένας από τους Μεγάλους Σοφούς της Σιβάνα», είπε από μέσα του ο Τζούλιαν, προσπαθώντας να συγκρατήσει τον ενθουσιασμό του από αυτή την ανακάλυψη.

«Ονομάζομαι Τζούλιαν Μαντλ. Ήρθα ως εδώ για να διδαχτώ από τους Σοφούς της Σιβάνα. Μήπως γνωρίζεις πού μπορώ να τους βρω;» ρώτησε.

Ο άνθρωπος κοίταξε στοχαστικά τον κουρασμένο επισκέπτη από τη Δύση. Η ηρεμία και η γαλήνη του τον έκαναν να μοιάζει με φύση αγγελική, με ένα πραγματικά φωτισμένο πνεύμα. Κι ύστερα, μίλησε απαλά, σχεδόν ψιθυριστά: «Και για ποιο λόγο γυρεύεις αυτούς ειδικά τους σοφούς, φίλε μου;»

Έχοντας βαθιά μέσα την αίσθηση πως πραγματικά βρισκόταν απέναντι σε έναν από τους μυστηριώδεις μοναχούς που τόσοι και τόσοι πριν απ' αυτόν είχαν μάταια αναζητήσει για πολύ καιρό, ο Τζούλιαν του άνοιξε την καρδιά του και μοιράστηκε μαζί του την οδύσσειά του. Μίλησε για τη ζωή που είχε αφήσει πίσω του, για την πνευματική δοκιμασία του και για το πώς είχε τόσο αστόχαστα ανταλλάξει την υγεία και τη ζωτική του ενέργεια με τις εφήμερες υλικές ανταμοιβές που του απέφερε η δικηγορία. Του είπε πώς είχε ξεπουλήσει όλα τα πλούτη της ψυχής του για έναν παχυλό τραπεζικό λογαριασμό και την απατηλή ικανοποίηση ενός τρόπου ζωής βασισμένου στο «ζήσε έντονα, πέθανε νέος». Του είπε ακόμη για την περιήγησή του στη μυστικιστική γη της Ινδίας και για τη συνάντησή του με τον Γιόγκι Κρισνάν, τον πρώην πετυχημένο δικηγόρο από το Νέο Δελχί, που επίσης άφησε πίσω του την παλιά του ζωή με την ελπίδα να βρει την εσωτερική του αρμονία και γαλήνη.

Ο συνταξιδιώτης του παρέμενε σιωπηλός και ακίνητος. Μόνο όταν ο Τζούλιαν μίλησε για τη φλογερή, σχεδόν μονομανή του επιθυμία να γίνει κοινωνός των πανάρχαιων αρχών της φωτισμένης ζωής, ο άντρας μίλησε και πάλι. Ακουμπώντας το χέρι του πάνω στον ώμο του Τζούλιαν, του είπε μαλακά: «Αν πραγματικά ποθείς μέσα από τα βάθη της καρδιάς σου να γνωρίσεις τη σοφία ενός πιο αυθεντικού τρόπου για να ζεις, τότε είναι καθήκον μου να σε βοηθήσω. Είμαι ένας από αυτούς τους σοφούς που ήρθες από τόσο μακριά να αναζητήσεις. Κι είσαι ο πρώτος άνθρωπος που κατόρθωσε να μας βρει εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Συγχαρητήρια

γι' αυτό. Θαυμάζω την επιμονή και τη δύναμη της θέλησής σου. Θα πρέπει να ήσουν αληθινά σπουδαίος δικηγόρος», κατέληξε.

Σταμάτησε, σαν να μην ήταν εντελώς σίγουρος για το τι θα έπρεπε να κάνει μετά, κι έπειτα συνέχισε. «Αν θέλεις, μπορείς να έρθεις μαζί μου σαν καλεσμένος μου στο ναό μας. Βρίσκεται σε ένα κρυμμένο μέρος σε αυτήν εδώ την ορεινή περιοχή, όμως απέχει ακόμη πολλές ώρες από εδώ. Οι αδελφοί και οι αδελφές μου θα ανοίξουν τις αγκαλιές τους για να σε υποδεχτούν. Θα δουλέψουμε όλοι μαζί για να σου διδάξουμε τις πανάρχαιες αρχές και τις στρατηγικές που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας στο διάβα των αιώνων.

Προτού όμως σε οδηγήσω στον μυστικό μας κόσμο και μοιραστήμε μαζί σου το απόσταγμα της γνώσης μας για μια ζωή γεμάτη ευδαιμονία, δύναμη και νόημα, θα πρέπει να απαιτήσω μια υπόσχεση από εσένα», είπε ο σοφός. «Όταν θα έχεις πια γνωρίσει αυτές τις αιώνιες αλήθειες, πρέπει να επιστρέψεις στην πατρίδα σου στη Δύση και να μοιραστείς τη σοφία που θα έχεις αποκτήσει κοντά μας με όσους έχουν ανάγκη να την ακούσουν. Παρόλο που είμαστε απομονωμένοι εδώ σ'αυτά τα βουνά, γνωρίζουμε την αναταραχή που επικρατεί στον κόσμο σας. Καλοί άνθρωποι χάνουν κάθε μέρα το δρόμο τους. Πρέπει να τους δώσεις την ελπίδα που τους αξίζει. Ακόμη πιο σημαντικό, πρέπει να τους προσφέρεις τα εργαλεία με τα οποία θα μπορέσουν να εκπληρώσουν τα όνειρά τους. Αυτό όλο κι όλο σου ζητώ».

Ο Τζούλιαν αποδέχτηκε στη στιγμή τους όρους του σοφού ανθρώπου και υποσχέθηκε ότι θα κόμιζε το πολύτιμο μήνυμά τους στη Δύση. Όσο οι δυο άντρες προχωρούσαν όλο και ψηλότερα στο ορεινό μονοπάτι που οδηγούσε στη χαμένη πολιτεία της Σιβάνα, ο ινδικός ήλιος άρχισε να δύει, ένας πύρινος πορφυρός δίσκος που γλιστρούσε πια σε έναν ήσυχο μαγικό ύπνο μετά από μια κουραστική μέρα. Ο Τζούλιαν μου είπε ότι δεν είχε ποτέ του λησμονήσει το μεγαλείο εκείνης της ώρας, όταν βάδιζε πλάι-πλάι με έναν αγέραστο Ινδό μοναχό για τον οποίο, με κάποιον τρόπο, ήδη ένιωθε μια αδελφική αγάπη, και ταξίδευαν προς το μέρος

που τόσο πολύ λαχταρούσε να βρει, με όλα του τα θαύματα και τα ανείπωτα μυστήρια.

«Αυτή ήταν χωρίς αμφιβολία η πιο αλησμόνητη στιγμή της ζωής μου», μου ομολόγησε. Ο Τζούλιαν πίστευε πάντοτε πως η ανθρώπινη ζωή συνοψίζεται σε μερικές στιγμές κλειδιά, που είναι για τον καθένα οι πιο σημαντικές και οι πιο κρίσιμες. Κι εκείνη ήταν μια από αυτές. Βαθιά μέσα στην ψυχή του, με κάποιον τρόπο, ένιωσε πως εκείνη ήταν η πρώτη στιγμή της καινούριας του ζωής, μιας ζωής που θα γινόταν κάτι πολύ περισσότερο από ό,τι ήταν μέχρι τώρα.